

Skatteutskottets betänkande 2024/25:SkU8

Suspension av skatteavtalet med Ryssland

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag om att upphäva lagen om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland. Syftet är att tillämpningen av avtalet i svensk lagstiftning ska upphöra. Förslaget föranleds av att Ryssland ensidigt beslutat att suspendera tillämpningen av ett antal artiklar i skatteavtalet mellan Sverige och Ryssland och att regeringen därför avser att folkrättsligt suspendera avtalet i dess helhet, så snart som det är möjligt enligt folkrättens regler. En sådan suspension behöver koordineras med ett upphävande av den lag genom vilken avtalet har införlivats i svensk rätt. Lagen om upphävande föreslås därför träda i kraft den dag som regeringen bestämmer, för att avtalet ska kunna suspenderas så snart som möjligt.

Behandlade förslag

Proposition 2024/25:38 Suspension av skatteavtalet med Ryssland.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	6
Suspension av skatteavtalet med Ryssland.....	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Propositionen	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Suspension av skatteavtalet med Ryssland

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2024/25:38.

Stockholm den 3 december 2024

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Borianana Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Kalle Olsson (S), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clausson (S), Bo Broman (SD), Mathias Tegnér (S), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Anders Ådahl (C), Markus Wiechel (SD), Mauricio Rojas (L) och Märta Stenevi (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2024/25:38 Suspension av skatteavtalet med Ryssland. Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Det har inte väckts några motioner i ärendet.

Bakgrund

Avtalet med ryska federationen för undvikande av dubbelbeskattning beträffande skatter på inkomster (SÖ 1995:26) undertecknades den 14 juni 1993. Avtalet är införlivat i svensk rätt genom lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland som trädde i kraft den 1 januari 1996. Avtalet genomgick en omfattande revidering genom ett ändringsprotokoll som undertecknades den 24 maj 2018. Den lydelse som avtalet fick genom ändringsprotokollet trädde i kraft den 1 juli 2019.

Till följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har Sverige tillsammans med EU:s övriga medlemsstater och andra stater infört ekonomiska sanktioner mot Ryssland. Skatteverket har stoppat det internationella informationsutbytet på skatteområdet med Ryssland.

Genom ett presidentdekret utfärdat den 8 augusti 2023 beslutade Ryssland att suspendera tillämpningen av ett antal artiklar i sina skatteavtal med 38 stater som infört ekonomiska sanktioner, däribland Sverige. Sverige under rättades samma dag om beslutet. Därefter har Sverige deltagit i insatser för att koordinera ett gemensamt svar från EU:s medlemsstater. I ett svar till Ryssland i november 2023 klargjorde Sverige att beslutet saknar stöd såväl i avtalet som i folkrätten och att det därmed utgör ett väsentligt brott mot avtalet. Det står därmed Sverige fritt att vidta lämpliga åtgärder i enlighet med folkrätten. Motsvarande svar till Ryssland har lämnats av andra medlemsstater.

I ett svar i februari 2024 angav Ryssland att man vidhåller sitt beslut. Regeringen anser därmed att Sverige bör suspendera avtalet till följd av att Ryssland ensidigt och i strid med folkrätten har beslutat att sluta tillämpa delar av avtalet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en lag om upphävande av lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland. Syftet är att tillämpningen av avtalet i svensk lagstiftning ska upphöra. Förslaget föranleds av att regeringen avser att folkrättsligt suspendera avtalet i dess helhet, så snart som det är möjligt enligt folkrättens regler. En sådan

suspension behöver koordineras med ett upphävande av den lag genom vilken avtalet har införlivats i svensk rätt. Lagen om upphävande föreslås därför träda i kraft den dag som regeringen bestämmer, för att avtalet ska kunna suspenderas snarast möjligt.

Utskottets överväganden

Suspension av skatteavtalet med Ryssland

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland.

Propositionen

Skatteavtalet med Ryssland har införlivats i svensk rätt genom lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland, där det i 1 § anges att avtalet ska gälla som lag här i landet. För att ge verkan åt en suspension av hela avtalet bör lagen enligt regeringen upphävas så att det inte går att tillämpa avtalets regler med stöd av intern lagstiftning, trots att avtalet suspenderats folkrättsligt.

Enligt punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna träder lagen i kraft den dag som regeringen bestämmer. Ryssland ska meddelas om avsikten att suspendera avtalet minst tre månader innan suspensionen verkställs. Efter utgången av tremånadersperioden kan regeringen sätta lagen i kraft. Det går inte att nu säga vid vilken tidpunkt lagen kan sättas i kraft.

När lagen träder i kraft följer av punkt 2 a och b i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna att den upphävda lagen dock fortfarande ska gälla i fråga om källskatter, på belopp som har betalats eller tillgodoförts före ikraftträdandet, och andra skatter på inkomst, på inkomst som har förvärvats före ikraftträdandet.

Konsekvenser för individer och företag

De bestämmelser i avtalet som fördelar beskattningsrätten till inkomst och förmögenhet mellan länderna tillämpas sedan en tid tillbaka inte av Ryssland till följd av det ryska beslutet om suspension. Regeringen anför att när Sverige nu suspenderar avtalet är båda staterna i princip oförhindrade att beskatta berörda skattskyldiga fullt ut i enlighet med sin interna rätt. Det går enligt regeringen inte att i detalj redogöra för konsekvenserna för individer och företag, eftersom det är beroende av förutsättningarna i varje enskilt fall och även påverkas av lagstiftningen i Ryssland.

Regeringen anför vidare att generellt gäller dock att avtalet inte i någon större utsträckning begränsar beskattningen av individer eller företag i den stat där de är hemmahörande. Avtalet begränsar däremot i större utsträckning en avtalsslutande stats möjlighet att beskatta inkomster som källstat, dvs. när inkomster betalas ut från den staten till individer och företag hemmahörande i den andra avtalsslutande staten. I fråga om källstatsbeskattning innehåller

avtalet vissa trösklar för beskattningsinträde och begränsningar för uttag av källskatt, vilket gör det möjligt att peka på vissa generella konsekvenser för individer och företag till följd av suspensionen.

Fysiska personer bosatta i Sverige riskerar redan till följd av det ryska beslutet om suspension att bli föremål för högre beskattning i Ryssland av betalningar från Ryssland i form av utdelning, ränta och royalty, eftersom Ryssland inte längre tillämpar avtalets begränsningar för uttag av skatt i källstaten för sådana betalningar. Motsvarande gäller för svenska företag med investeringar eller verksamhet i Ryssland. Svenska företag med verksamhet i Ryssland torde också till följd av det ryska beslutet om suspension kunna bli skattskyldiga till bolagsskatt där i fler fall än vad som gällde innan beslutet, eftersom de trösklar för beskattningsinträde som följer av avtalets bestämmelser om fast driftställe inte längre tillämpas. Efter Sveriges suspension kommer dessa effekter på motsvarande sätt att påverka fysiska personer och företag hemmahörande i Ryssland vid beskattning i Sverige.

I Sverige finns intern lagstiftning för undanröjande av dubbelbeskattning i lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt (avräkningslagen). Denna lagstiftning är tillämplig i förhållande till både individer och företag som är obegränsat skattskyldiga i Sverige och i fråga om intäkter hänförliga till ett fast driftställe i Sverige. Avräkningslagen ger möjlighet till undanröjande av dubbelbeskattning även i de fall när det inte finns något tillämpligt skatteavtal, vilket lindrar de negativa effekterna av att skatteavtalet med Ryssland suspenderas.

Att avtalet suspenderas i sin helhet med följderna att båda staterna är oförhindrade att beskatta enligt intern rätt, kan även generellt leda till en viss ökad administrativ börda för berörda fysiska personer och företag.

Den totala omfattningen av eventuella negativa effekter till följd av en svensk suspension bedöms emellertid som liten. Till följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har det ekonomiska utbytet mellan länderna minskat markant. De negativa effekterna måste även vägas mot de principiella överväganden som ligger bakom den svenska suspensionen.

Suspensionen påverkar inte regeringens fortsatta arbete med åtgärder för att säkerställa efterlevnaden av sanktioner och försvåra kringgåendet av dem.

Övriga konsekvenser

Mot bakgrund av det som angetts om konsekvenser för individer och företag går det enligt regeringen inte att med någon större säkerhet avgöra vilka konsekvenserna blir för Sveriges skatteintäkter av att skatteavtalet med Ryssland suspenderas. Utifrån förutsättningen att det ekonomiska utbytet mellan länderna minskat markant, förväntas förslagen inte ge upphov till någon offentligfinansiell effekt.

Att skatteavtalet med Ryssland suspenderas kan enligt regeringen minska arbetsbördan för Skatteverket. Suspensionen kan samtidigt innebära en viss ökning av antalet ärenden där skattskyldiga begär att dubbelbeskattning ska

undanröjas med stöd av avräkningslagen. Förslaget bedöms sammantaget inte ge upphov till någon ökad arbetsbörda för Skatteverket eller för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslaget torde inte medföra några märkbara effekter på vare sig inkomstfördelningen eller den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

Förslaget bedöms i övrigt inte ha effekter på sysselsättning, miljö eller integration.

Utskottets ställningstagande

Till följd av att Ryssland ensidigt och i strid med folkrätten har beslutat att suspendera tillämpningen av ett antal artiklar i skatteavtalet mellan Sverige och Ryssland har regeringen föreslagit att det införs en lag som upphäver lagen om skatteavtalet med Ryssland och att avtalet därmed suspenderas. Suspensionen innebär att Sverige tills vidare slutar att tillämpa avtalet.

Utskottet har inget att invända mot förslaget och tillstyrker därmed propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2024/25:38 Suspension av skatteavtalet med Ryssland:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om upphävande av lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland

Härigenom föreskrivs att lagen (1993:1301) om dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Ryssland ska upphöra att gälla.

1. Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.
2. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande i fråga om
 - a) källskatter, på belopp som har betalats eller tillgodoförts före ikraftträdandet, och
 - b) andra skatter på inkomst, på inkomst som förvärvats före ikraftträdandet.